

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22472,Jasna-Gora-klasztor-oo-Paulinow-Zakonu-sw-Pawla-Pierwszego-Pustelnika-w-Czestoch.html>
2022-12-07, 15:01

Jasna Góra, klasztor oo. Paulinów (Zakonu św. Pawła Pierwszego Pustelnika) w Częstochowie

Jasna Góra, klasztor oo. Paulinów (Zakonu św. Pawła Pierwszego Pustelnika) w Częstochowie, założony w 1382, od 1384 miejsce kultu maryjnego z cudownym Obrazem Matki Bożej Częstochowskiej w zbudowanej w 1428 kaplicy. Najważniejsze centrum pielgrzymkowe w Polsce. Od 1626 zmierzają tam pielgrzymki piesze, od 1711 warszawska pielgrzymka piesza. W klasztorze bogaty zbiór dzieł sztuki sakralnej, darów wotywnych oraz biblioteka z cennym zbiorem manuskryptów, inkunabułów i starodruków. 1620–1813 forteca wsławiona obroną w czasie potopu szwedzkiego (1655) oraz konfederacji barskiej (1769–1771). W czasie zaborów i okupacji duchowa stolica podzielonej Polski.

W czasach PRL (szczególnie w dniach 3 V, 15 i 26 VIII) ambona dla kazań prymasa Stefana Wyszyńskiego, kard. Karola Wojtyły i innych biskupów, które rozpowszechniano stąd na cały kraj. 26 VIII 1956 złożenie Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego, modlitwy o uwolnienie prymasa S. Wyszyńskiego. 1957–1980 peregrynacja po kraju kopii Cudownego Obrazu poświęconej przez papieża Piusa XII, uwięzionej (1966) przez władze w klasztorze, uwolnionej (1972) przez ks. Józefa Wójcika. 1957–2006 siedziba Instytutu Prymasowskiego Ślubów Narodu/Instytutu Prymasa Stefana Wyszyńskiego, 21 VII 1958 wtargnięcie SB na teren klasztoru i rewizja w pomieszczeniach Instytutu. 3 V 1966 centralne uroczystości Millenium Chrztu Polski. Po 1956 odrodzenie pielgrzymek pieszych: m.in. warszawskiej, akademickiej (od 1933) i nowe: m.in. kombatanatów (od 1973), hippisów (Młodzieży Różnych Dróg, od 1979) oraz liczne regionalne. Pielgrzymki papieży: Jana Pawła II (1979, 1983, 1987, 1991,

1997, 1999), Benedykta XVI (2006) i Franciszka (2016).
Klasztor był centrum duszpasterskim: m.in. Dni Modlitw Inteligencji Katolickiej Odrodzenie/Ruchu Kultury Chrześcijańskiej Odrodzenie (od 1957), Krajowe Kongregacje Odpowiedzialnych Ruchu Światło-Życie (1981–1985), uroczystości rocznicowe 600-lecia JG (1982), Światowe Dni Młodzieży (1991). 1979–1981 konflikt z władzami o budowę przejścia podziemnego blokującego dojście pielgrzymów do klasztoru. Przeorzy w tamtych latach: o. Józef Płatek (1975–1977), o. Sykstus Szafraniec (1977–1978), o. Konstancjusz Kunz (1978–1984), o. Rufin Abramek (1984–1990).

21 X 1980 [Lech](#) Wałęsa i Marian Jurczyk dokonali aktu zawierzenia Matce Bożej siebie i „S”. 30 VIII 1981 poświęcenie sztandaru „S” Huty im. Bolesława Bieruta przez bp. Franciszka Musiela, 18 X 1981 sztandaru częstochowskiej kolejowej „S”. 6 IX 1981 dożynki zorganizowane przez „S” Rolników Indywidualnych. 13–14 XII 1981 w klasztorze znaleźli schronienie częstochowscy działacze „S”, SB wtargnęła na teren klasztoru i aresztowała Krzysztofa Biało. 1982–1988 miejsce związane z demonstracjami podziemnej „S”: 31 VIII 1982, 1 V 1983, 1983–1988 demonstracje po mszach św. przy pobliskim Grobie Nieznanego Żołnierza, w jego pobliżu na drodze do klasztoru układano krzyż kwietny, usuwany nocą przez SB. 14 V 1987 Zbigniew Gierliński, Adam Czarnota, Ryszard Klimek, Władysław Nikiś i Sławomir Wewiór w brawurowej akcji zamontowali na Grobie krzyż metalowy (w miejsce usuniętego brzoźowego), ale nie przetrwał nocy. Od 18 IX 1983 co roku Pielgrzymka Robotników/Świata Pracy/Ludzi Pracy z całego kraju zapoczątkowana przez ks. Jerzego Popiełuszkę. Transparenty przynoszone przez pielgrzymów pozostawały na ogrodzeniu klasztoru jako wota dla Matki Bożej. Klasztor był celem pielgrzymek grup zawodowych zainicjowanych przez osoby z „S”: rolników (od 5 IX 1982), środowisk twórczych (od 1983), kolejarzy (od 1984), energetyków i elektryków (od 1984). 1978–1989 ośr. kultury niezależnej: 1981–1985 Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej, 1981–1987 ogólnopolskie plenery malarskie, premiery spektakli (21 V 1983 monodram Anny Kamieńskiej *Tryptyk Maryjny* w wykonaniu Haliny

Mikołajskiej, 9 VI 1984 Cypriana Norwida *Do Najświętszej Maryi Panny*. *Litania* z muzyką Wojciecha Wojnarowskiego w wykonaniu m.in. Elżbiety i W. Wojnarowskich, Marty Jurasz), koncerty (1978 Festiwal Sacrosong, 1983 *Matko, która nas znasz...* w wykonaniu Stanisława Sojki).

Klasztor jest miejscem rekolekcji i czuwań modlitewnych oraz licznych kongresów i sympozjów naukowo-duszpasterskich, koncertów muzycznych, a także ośr. wydawniczym (od 1981 „Studia Claromontana”, od 1983 dwumiesięcznik „Jasna Góra”, wydawnictwa książkowe), od 1995 siedzibą Radia Jasna Góra. 2006 otwarto Skarbiec Pamięci Narodu (we wnętrzu Bastionu św. Rocha) z bogatym zbiorem eksponatów związanych z „S” m.in. obrazów, transparentów, sztandarów, fotografii, druków oraz pamiątek osób internowanych (także L. Wałęsy). Obecnie siedziba gen. zakonu o. Arnolda Chrapkowskiego, przeorem jest o. Marian Waligóra. 2019 klasztor odwiedziło 4,4 mln pielgrzymów (rozdano ponad 1,9 mln komunii); przybyło 300 pieszych pielgrzymek, w których uczestniczyło 133 tys. wiernych, a ponad 123 tys. osób przybyło z zagranicy.

Wojciech Rotarski

[Region Częstochowa, Częstochowa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)